

**ТЕРМІНОЛОГІЧНА СИСТЕМА ЯК ДЗЕРКАЛО
ФІЛОСОФСЬКО-ЕТИЧНОЇ КОНЦЕПЦІЇ
ТЕНРІЙСЬКОЇ РЕЛІГІЇ
(НА МАТЕРІАЛІ «ОФУДЕСАКІ»)**

На матеріалі головного канонічного твору Тенрійської релігії за назвою «Офудесакі» («На кінчику пензля») виокремлено й охарактеризовано основні засади філософсько-етичної концепції (заснованої 1838 р. селянкою на ім'я Накаяма Мікі).

Ключові слова: Тенрійська релігія, Тенрі-кьо, Накаяма Мікі, «Офудесакі», Оя-сама, Тенрі О-но Мікото, Дзжіба, Оясато, Хонмічі, іннен.

Досліджуючи свого часу головний канонічний твір Тенрійської релігії за назвою «Офудесакі» як оригінальне джерело японської мови другої половини XIX ст. [1] і зробивши низку, як на нашу думку, цікавих, але суто лінгвістичних спостережень [2-11], ми у своєму дослідженні лише побіжно зачепили проблему філософсько-етичної концепції цієї досить поширеної на теренах сучасної Японії новітньої релігії синкретичного характеру, заснованої в 1838 р. простою селянкою на ім'я Накаяма Мікі (1797-1887). Це було зумовлено тим, що питання щодо філософсько-етичної концепції релігії Тенрі виходило за межі лінгвістичної проблематики і, відповідно, спеціалізації нашого наукового дослідження. Саме тому **мета цієї статті** полягає в тому, щоб певною мірою компенсувати це упущення. Що ж стосується **актуальності цієї статті**, то вона обумовлена низкою кризових явищ, які спостерігаються, починаючи з кінця XX ст., як у самій Тенрійській релігії, так і в багатьох інших релігійних громадах, що належать до новітніх віровчень сучасної Японії, зокрема: *Агонію, Аум шінрі-кьо, Конко-кьо, Куродзумі-кьо, Махікарі, Омото, Рішиьо косейкай, Сейчо-но іе, Сока гаккай* та ін.¹

Офіційною датою народження Тенрійської релігії (яп.: 天理教– Тенрі-кьо) вважається 26 жовтня 1838 р., коли Бог-Отець (яп.: 祖神–Оя-Гамі або 天理王命–Тенрі О-но Мікото) вустах сорокалітньої селянки на ім'я Накаяма Мікі, що мешкала тоді поблизу м. Нара в районі Кансай, почав проповідувати людям догми нового віровчення,

¹ За даними Г.Є. Светлова, «із 374 релігійних груп, які функціонують у сучасній Японії, приблизно половина припадає на нові релігії. Налічується також кількості дрібних релігійних організацій, діяльність яких обмежена окремими районами. За різними оцінками, кількість adeptів нових релігій становить не менше чверті від числа всіх віруючих. Проте за ступенем активної діяльності як у межах своїх організацій, так і в суспільному житті загалом, прихильники нових релігій значно переважають послідовників традиційних релігійних шкіл. Це дає всі підстави японським релігієзнавцям характеризувати нові релігії як «найдинамічнішу релігійну силу» сучасної Японії, без урахування якої неможливо правильно оцінити тенденції суспільного розвитку» [14].

яке отримало назву «Релігія Небесного Закону» або «Релігія Небесної Істини» – саме так перекладається з японської мови словосполучення «*Тенрі-кьо*».

Досить швидко ця нова монотейстична синкретична релігія, яка об'єднала в собі головні постулати та догми синтоїзму, буддизму і навіть певною мірою християнства і була орієнтована переважно на простолюддя, стала активно поширюватися спочатку в районі Кансай, розміщеного у центральній частині о. Хонсю, до складу якого входять префектури Вакаяма, Кіото, Міе, Нара, Осака, Шіга, Хього, а згодом – на всій території Японії і за її межами. Однак офіційне юридичне визнання тогочасної влади Тенрійська релігія отримала лише в 1908 р.

На сьогодні кількість послідовників цього віровчення в сучасному світі наближається до трьох мільйонів, а число храмів як у самій Японії, так і за її межами (Бразилія, Індонезія, Канада, Конго, Малайзія, Мексика, Південна Корея, США, Таїланд, Філіппіни, Франція) сягає 28 000. Головний храм розташований у м. Тенрі (преф. Нара), де знаходяться також досить відомі в Японії лінгвістичний університет (*Тенрі-дайтаку*), заснований 1925 р., наукова бібліотека, лікарня, етнографічний музей, школи і професійні училища, які повністю чи частково належать громаді віруючих.

Формування філософсько-етичної концепції релігії Тенрі здійснювалося поступово, як поступово відбувалося поширення і зростання популярності цього віровчення серед населення Японії загалом і мешканців Кансайського регіону зокрема. Перший етап цього процесу фахівці справедливо пов'язують зі знахарською діяльністю Накаями Мікі, яку згодом її послідовники почали називати *Оя-самою* (укр.: Праматір) і яка володіла унікальною здібністю полегшення і навіть повного усунення болю під час пологів, а також зцілення від численних хвороб та недугів. Насамперед це приваблювало молодих жінок, які мали народжувати дітей, селян і незможних містян, яким бракувало коштів на візит до професійного лікаря.

Поступово громада віруючих зростала, і Оя-сама, чудово усвідомлюючи необхідність оформлення висунутих нею численних, але розрізаних релігійно-моральних ідей, положень, правил у чітку і добре зрозумілу простим людям філософсько-етичну концепцію заснованого нею віровчення, у 1869 р. починає писати текст «*Офудесакі*» – своєрідної «Біблії» Тенрійської релігії, яку теж, за словами Накаями Мікі, їй «надиктував Бог-Отець».

Однак перед тим, як охарактеризувати цю концепцію, зауважимо, що, з одного боку, через постійний тиск влади, а з іншого – цілком зрозуміле прагнення віруючих отримати для своєї церкви офіційне визнання, уже після смерті Оя-сами керівництво Тенрійської релігії було змушене кілька разів іти на певний компроміс із державою, переглядаючи деякі положення концепції, висунутої свого часу засновницею цього віровчення. У 1903 р. побачив світ так званий новий «*Канон Тенрі-кьо*», який був повністю узгоджений із тогочасною офіційною ідеологією. Зокрема, був кардинально переглянутий космогонічний міф, висунутий Оя-самою в «*Офудесакі*», який багато в чому не збігався з офіційно визнаним космогонічним міфом, що беззаперечно проголошував ідею божественного походження японського імператорського роду. Це, а також активна фінансова підтримка релігійною громадою Тенрі-кьо японського уряду під час війни Японії з Китаєм (1894-1895 рр.), а потім із Росією (1904-1905 рр.),

зрештою сприяли офіційному визнанню в 1908 р. Тенрійської релігії як одного із напрямів синтоїзму.

Не дивно, що для самої релігії Тенрі безболісно це не пройшло. У 1925 р. від неї відкололася значна частина громади віруючих, категорично не згодних із переглядом релігійних положень, висунутих Оя-самою. Очолив незгодних тенрійський священик на ім'я Оніші Аїджіро (1881-1958), який проголосив себе прямим наступником Накаями Мікі, а нова громада, за його пропозицією, отримала назву *Хонмічі* (яп.: 本道 – «Головний /істинний/ шлях»). На перше місце серед сакральних догм *Хонмічі* були висунуті пацифістські положення Тенрійського віровчення, космогонічний міф Оя-сами, а також її соціальні ідеї щодо рівноправ'я і братерства всіх людей світу. Через три роки після розколу *Тенрі-кьо* понад тисячу прихильників Оніші Аїджіро були заарештовані, проте згодом відпущені. Але нова хвиля репресій, що розпочалися у 1938 р., знову торкнулася багатьох сотень віруючих, які були заарештовані і засуджені на різні терміни ув'язнення. Сам Оніші Аїджіро утримувався у в'язниці до кінця Другої світової війни.

Після війни секта *Хонмічі* поступово занепадає, число послідовників Оніші Аїджіро значно зменшується, і на сьогодні це невеличка і дуже замкнута громада віруючих, які не мають жодного впливу ні на офіційну Тенрійську церкву, ні на суспільне життя країни [докл. про це див.:¹⁴].

Таким чином, історія з *Хонмічі* дає нам усі підстави говорити про те, що філософсько-етична концепція заснованого Оя-самою віровчення піддавалася певним корективам, які не завжди сприймалися позитивно її послідовниками й адептами Тенрійської церкви. Однак у своєму аналізі концептуальних положень *Тенрі-кьо* ми будемо спиратися виключно на канонічний текст «Офудесакі», який віддзеркалює концепцію Тенрійського віровчення саме в тому вигляді, в якому його представляла засновниця цієї релігії Накаями Мікі.

Текст «*Офудесакі*» складається з 17-ти глав, що містять 1711 віршів жанру *танка* (строфічна форма: 5-7-5-7-7 складів, відповідно, у кожному з рядків чи стовпчиків /у разі вертикального запису тексту/ п'ятивірша)¹. Якщо розглядати «*Офудесакі*» як цілісний поетичний твір, то жанр цього твору можна охарактеризувати як ліричну поему релігійно-філософського змісту, що складається з 17-ти глав і містить опис історії зародження та становлення релігії Тенрі, а також докладного тлумачення головних морально-етичних засад цього віровчення.

Окрім викладення основних догм і постулатів Тенрійської релігії текст «*Офудесакі*» значною мірою віддзеркалює головні особливості світосприйняття пересічних мешканців Японських островів XIX ст., деякі специфічні риси японського національного характеру та менталітету, а також японської мови у її кансайському варіанті, що дозволяє розглядати текст «*Офудесакі*» як цінне джерело дослідження розмовної

¹ Танка (短歌, досл.: «коротка пісня») – основний жанр японської класичної поезії раннього середньовіччя, строфічна форма якої складається з двох частин: верхньої – *камі-но ку* (5-7-5 складів) та нижньої – *шімо-но ку* (7-7 складів) (або ще: *хокку* й *атеку* – «початковий вірш» та «заклучний вірш», відповідно). Фахівці вважають, що виник жанр *танка* на межі III-IV ст., досягнувши свого розквіту в IX-XII ст. Проте й досі багато хто з японських поетів надає перевагу саме цьому лаконічному поетичному жанру.

і літературної мови цієї історичної доби загалом, а також фонетичних, лексичних і синтаксичних особливостей як кансайського, так і нарського (преф. Нара) діалектів зокрема.

Авторка «*Офудесакі*» Накаяма Мікі безперечно була знайомою з такими відомими історико-міфологічними літописами, як «*Коджікі*» («Записи давніх діянь», 712 р.) та «*Ніхон-шьокі*» («Аннали Японії», 720 р.). Добре розуміючи їхню історичну та культурно-виховну цінність для японського суспільства і спостерігаючи відповідне ставлення з боку суспільства до цих літературних творів, Накаяма Мікі намагалася певною мірою копіювати структуру цих творів, оскільки свідомо чи підсвідомо ставила власний художній твір на один рівень із зазначеними зразками. Її намагання чітко простежується вже в першій главі «*Офудесакі*», де Оя-сама наводить власний варіант космогонічного міфу, в якому фігурують знайомі нам синтоїстські божества з «*Коджікі*» та «*Ніхон-шьокі*», зокрема Ідзанагі-но Мікото й Ідзанамі-но Мікото. Це простежується також у прагненні авторки «*Офудесакі*» за допомогою використання деяких художньо-стилістичних засобів надати власному твору певного епічного звучання.

Однак мовні засоби, які були в розпорядженні Оя-сами, обмежували її амбітні прагнення. Рівень освіти авторки «*Офудесакі*», особливості діалекту, яким вона володіла з дитинства і яким звикла спілкуватися з оточуючими, диктували свої вимоги. Усе це знайшло відповідне віддзеркалення в мові «*Офудесакі*», насамперед у лексиці цього оригінального поетично-релігійного твору.

Що ж стосується філософсько-етичної концепції *Тенрі-кьо*, викладеної в «*Офудесакі*», то її досить чітко віддзеркалює логічна і водночас надзвичайно приваблива для пересічних мешканців Японії своєю поетичністю та образністю термінологічна система нової релігії, створена завдяки зусиллям Накаями Мікі, яка, з одного боку, була цілком новаторською, а з іншого – наслідувала певні традиції «*Коджікі*» та «*Ніхон-шьокі*».

Усього у процесі дослідження «*Офудесакі*» ми виокремили 46 термінологічних одиниць (слів і словосполучень), які умовно поділили на 6 головних лексико-семантичних груп.

До першої групи термінів за назвою «Найменування Бога і віруючих», були віднесені такі термінологічні одиниці, як 神 (*Камі*), 親 (*Оя-сама*), різні варіанти найменувань Бога (*Тенрі-О-но Мікото*, *Оя-Гамі*, *Цукі-Хі*), віруючих (*Іюобоку*), а також слова на позначення деяких ієрархічних посад у тенрійській релігійній громаді (*Шінбаши-ра*, *Торьо*) тощо.

Другу групу термінів за назвою «Святі місця» складають переважно топоніми: *Бессекі*, *Джіба*, *Мото-но Яшікі*, *Оя-сато*, які у своєму переносному значенні також можуть належати до групи релігійних понять та категорій Теїрійської релігії.

До третьої групи належать «Терміни на позначення релігійних обрядів, їхніх складових, ритуальних рухів тощо»: よふきづとめ *йокі-дзутоме* – «радісне богослужіння»; 神楽 *кагура* – «служба кагура»; 神楽づとめ *кагура-дзутоме* – «ритуальна служба кагура»; おさづけ *осадзуке* (обряд зцілення хворого) – «обряд осадзуке»; たすけづとめ *тасуке-дзутоме* – «рятувнє богослужіння»; ておどり *те-одорі* (ритуальні рухи рук, що імітують очищення людської душі від гріховного пилу) – «танець рук»;

ひのきしん *хінокішін* (досл.: «щоденне пожертвування» – добровільна безкорисна праця на благо церкви; つとめ *цутоме* – «богослужіння» та ін.

Четверта група термінів «Назви канонічних текстів Тенрійської релігії» складається із власних назв тенрійських релігійних текстів канонічного характеру: 神楽歌 «*Мікагура-ута*» («Ритуальні співи»); おさしづ «*Осашидзу*» («Божественні настанови»); おふでさき «*Офудесакі*» («На кінчику пензля»); 別席 «*Бессекі*» (текст відповідної лекції про основи релігії Тенрі).

П'ята група включає терміни, які відображають «Головні поняття й концептуальні засади Тенрійського віровчення»: *денаоші*, *йокі-гураші*, *йородзу-тасуке*, *іннен*, *ітте-хітоцу*, *кашімоно-карімоно*, *кірі-наші-фушін*, *макото-шінджіцу*, *мічі-сугара*, *мото-но рі*, *танноу*, *тасуке-ічідзьо*, *хінатата* та ін.

Шосту групу складають «Терміни на позначення назв предметів і об'єктів релігійної культури»: 甘露 *канро* – «нектар» (опис.: «символічний напій, що утворюється на постаменті *канро-дай* під час «р'ягівного богослужіння *тасуке-дзутоме*»); 甘露台 *канро-дай* (опис.: «священний постамент для нектару»); 証拠 *маもり* *шьоко-мамо-рі* – «свідoctво-амулет» (опис.: «амулет, що свідчить про здійснення паломництва до *Джіби* й охороняє віруючих від життєвих негараздів»).

Серед цих термінологічних груп лише перша та п'ята групи включають терміни, які безпосередньо віддзеркалюють головні філософсько-етичні засади Тенрійської релігії, а саме: «Найменування Бога і віруючих» і «Головні поняття та концептуальні засади Тенрійського віровчення».

Так, попри різні варіанти найменувань Бога-Отця (*Тенрі-О-но Мікото*, *Оя-Гамі*, *Цукі-Хі*) у тексті «Офудесакі» чітко декларується монотейстичний характер релігії Тенрі:

このたびハ神がをもちあらはれて
なにかいさいをといてきかする (1-3)

*Цього разу Я, Господь, Сам пожалував до вас,
Щоб відкрити вам заповітну Істину!*

このたびハ神がをもちあらはれて
ちうよぢざいにはなしするから (13-92)

*Цього разу Я, Господь, Сам пожалував до вас,
Щоб почати всемогутньо повелівати.*

このよふのしんぢつの神月日なり
あとなるわみなどふくなるそや (6-50)

*Істинним Богом у цьому світі є Цукі-Хі!
Усі інші – лише Його знаряддя.*

これからわをやがかかりてまゝにする
これそむいたらすぐにかやすで (14-31)

*Відтепер Я, Бог-Отець, управлятиму на свій розсуд,
А той, хто буде протидіяти цьому, отримає сповна!*

Що ж стосується групи термінів, які відображають «Головні поняття й концептуальні засади Тенрійського віровчення», то найголовнішими серед них для розуміння філософсько-етичної системи цієї релігії є:

Іннен (яп.: 因縁) – термін, який досить складно перекласти будь-якою іноземною мовою. Так, «Термінологічний словник релігії Тенрі» пояснює *іннен* як «буддійський термін, що складається з двох ієрогліфів *ін* (因) та *ен* (縁). Модель *ін* визначає основні причини людського буття або явища. А модель *ен* означає додаткові причини, що сприяють реалізації всієї моделі *іннен* (因縁) [15, с.1114]. Російська дослідниця Н.І. Фельдман-Конрад у своєму ієрогліфічному словнику також тлумачить *іннен* як буддійський термін, називаючи його «причиновим зв'язком, причиною; долею, приреченням» [16, с. 679].

А в тексті «*Осаїдзу*» про *іннен* сказано таке: «*Іннен* не завжди означає попереднє життя. І так само не завжди передбачається лише погане *іннен*. Все, що ми зробили з п'ятнадцяти років, погане чи добре, стає *іннен*. Наприклад, якщо у попередньому житті ми зробили щось добре, це, безперечно, принесе щось добре у нинішньому чи майбутньому житті. Добрий *іннен* – це те, що приносить задоволення кожному і, як результат, Бог обов'язково показує нам його наслідки, хоча наслідки поганого *іннен* також виявляються... Ви не розумієте *іннен*. Увесь світ – це дзеркало; людство багато разів народжувалося й перероджувалося, і кожен шлях, яким будь-коли прямувала ваша душа, відображається в житті нинішньому. Добре це засвойте! Труднощі труднощів, страждання страждань. Подружжя, які скаржаться на те, що їм не поталанило мати дитину, зрозумійте! Це – *іннен*! Те, що ви чекаєте, не завжди трапляється. Утім, те, чого ви, навпаки, не чекаєте, іноді трапляється...» [фрагмент із «*Осаїдзу*» від 15 лютого 1888 р.].

Йокі-гураші (яп.: よき暮し) – тенрійський релігійний постулат, суть якого полягає в тому, що Бог створив людство для радісного і щасливого життя. Усі люди на землі, незалежно від соціального стану, расових, національних та інших відмінностей, є братами і сестрами. Допмагаючи знедоленим, убогим та тяжко хворим, захищаючи принижених і скривджених, люди таким чином сприяють втіленню в життя цього великого «Закону Неба» або «Небесної Істини» (так перекладається з японської мови слово «*Тенрі*» – 天理) і таким чином наближають епоху загального щастя, миру та добробуту на землі.

Таким чином, із концептуальним терміном *йокі-гураші* тісно пов'язується також важливий для Тенрі-кьо термін *кірі-наші-фушін* (яп.: きりなしふしん), який опісово можна тлумачити як «нескінченна взаємодопомога в будівництві (радісного життя)», «постійна взаємодопомога (у створенні радісного життя)», «постійне вдосконалення душі (заради радісного життя)» тощо. Саме це концептуальне поняття значною мірою віддзеркалює соціальні ідеї засновниці Тенрійської релігії щодо рівноправ'я і братерства всіх людей на земній кулі.

Ще одним важливим термінологічним поняттям для адекватного розуміння філософсько-етичної концепції релігії Тенрі є термін *кашімоно-карімоно* (яп.: 貸し物 借り物) – (про людське тіло; *досл.*: «узятє в позику – відданє в позику», «позиченє у Бога-Отця – позиченє Богом-Отцем»). Мова йде про те, що тільки душа належить

самій людині, а тіло, як і всі інші матеріальні речі, даються їй у позику Богом на певний термін. Усвідомлення цього факту людиною робить її щасливою. Якщо ж людина не розуміє цього, то це означає, що її душа вкрита пилом, до якого «відносять жадобу, ненависть, заздрощі, невігластво, гнів тощо» [13, с. 15].

Цього пилу слід позбуватися «так само, як пилу, що вкриває меблі», тобто змітаючи його мітлою. Проте «мітлою в цьому разі виступає сам Бог-Отець, до якого слід звертатися з молитвою: “Змети все зло і врятуй нас, Боже-Отече! Тенрі О-но Мікота!, яка повинна супроводжуватися відповідним церемоніальним “танцем рук” – *те-одорі*» [13, с. 15].

Очищення душ віруючих від гріховного пилу здійснюється також шляхом **хіно-кішін** (яп.: *ひのきしん*; *досл.*: «щоденне пожертвування»; «безкорисне повсякденне давання»), «добровільна і безкорисна праця на благо церкви» тощо. Мова йде про безкоштовну добровільну працю на благо інших людей, на благо церкви, на благо країни загалом як своєрідна віддяка Богу-Отцю за його благодіяння.

Завершуючи, необхідно зауважити, що ми стисло охарактеризували лише найголовніші філософсько-етичні засади Тенрійської релігії. Інші релігійні постулати, що були висунуті Накаямою Мікі в «Офудесакі», лише уточнюють чи доповнюють концептуальну систему цього оригінального віровчення, яке залишається досить популярним серед усіх нових релігій сучасної Японії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Мазур (Семенко) С.М.* Ономастикон «Офудесакі» і його українськомовна інтерпретація // Мова та історія. Збірник наукових праць. – Випуск № 94 / Світлана Миколаївна Мазур. – К.: Альфа друк, 2007-2008. – С. 77-84.
2. *Мазур (Семенко) С.М.* Терміносистема Тенрійської релігії та її репрезентація в українській і російській мовах // Сучасні лінгвістичні проблеми корейстики та японістики / Світлана Миколаївна Мазур. – К.: Альфа друк, 2008. – С. 7-15.
3. *Мазур (Семенко) С.М.* Віддзеркалення кансайського діалекту в тексті «Офудесакі» // Проблеми сходознавства в Україні / Світлана Миколаївна Мазур. – Харків: ХНПУ імені Г. Сковороди, 2008. – С. 7-12.
4. *Мазур (Семенко) С.М.* Акцентуація в кансайському діалекті японської мови (на матеріалі канонічних текстів Тенрійської релігії) // Мовні і концептуальні картини світу. Випуск 35 / Світлана Миколаївна Мазур. – К.: Вид. дім Дм. Бураго, 2011. – С. 70-74.
5. *Мазур (Семенко) С.М.* Особливості графічного оформлення тексту «Офудесакі» // Мовні і концептуальні картини світу. Збірник наукових праць. Випуск 40 / Світлана Миколаївна Мазур. – К.: Вид. дім Дм. Бураго, 2012. – С. 76-82.
6. *Мазур (Семенко) С.М.* Розмовні елементи в лексичі канонічних текстів Тенрійської релігії (на матеріалі «Офудесакі») // Мовні і концептуальні картини світу. Збірник наукових праць. Випуск 45 / Світлана Миколаївна Мазур. – К.: Вид. дім Дм. Бураго, 2013. – С. 53-59.
7. *Мазур (Семенко) С.М.* Вербальні засоби сугестивного впливу в тексті «Офудесакі» // Мова і культура (Науковий журнал). Вип.16. / Світлана Миколаївна Мазур. – К.: Вид. дім Дм. Бураго, 2013. – Т.1 (163). – С. 143-154.
8. *Mazur (Semenko) S.* Language Peculiarities of the Nara Dialect as Reflected in the «Ofudesaki» // Ukrainian and Balkan Interdisciplinary Studies (Віддзеркалення мовних особливостей

діалекту Нара в тексті «Офудесаки» // Українські і балканські міждисциплінарні дослідження / Svitlana Mazur. – Bulgaria, Sofia, 2013. – P. 177-186.

9. *Мазур (Семенко) С.М.* Особливості перекладу терміносистеми тенрійської релігії англійською мовою / Світлана Миколаївна Мазур // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – 2014. – Вип. 61. – С. 305-310.
10. *Мазур (Семенко) С.М.* Шляхи дослідження процесу унормування японського письма у другій половині XIX ст. (на матеріалі графічного оформлення тексту «Офудесаки») / Мовні і концептуальні картини світу. Збірник наукових праць. Вип. 54. / Світлана Миколаївна Мазур. – К.: Вид. дім Дм. Бураго 2015. – С. 84-91.
11. *Inoue A., Eynon M.* A Study of the Ofudesaki: The original Scripture of Tenrikyo / A. Inoue, M. Eynon. – Tenri: Tenrikyo Dooyusha, 1987. – 515 p.
12. *Комаровский Г.Е.* Тэнри // Закон Неба. – М.: Искусство, 1996. – 63 с.
13. *Светлов Г.Е.* Новые религии Японии [Електр. ресурс]. – Режим доступу до джерела: <http://buddha.by/novye-religii-уароніі>. Назва з екрану. Дата звернення 19.03.2018.
14. Термінологічний словник Тенрійської релігії / Укладач Хашімото Такето. – Токіо: Кабушікі джіхюся, 1997. – 1114 с. (*япон. мовою*).
15. *Фельдман-Конрад Н.И.* Японско-русский учебный словарь иероглифов: около 5000 иероглифов / Н.И. Фельдман-Конрад. – М.: Живой язык, 1998. – 679 с.

Стаття надійшла до редакції 30.03.2018

С. Семенко, канд. філол. наук, ассист.,

Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Киев

ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КАК ЗЕРКАЛО ФИЛОСОФСКО-ЭТИЧЕСКОЙ КОНЦЕПЦИИ ТЭНРИЙСКОЙ РЕЛИГИИ (НА МАТЕРИАЛЕ «ОФУДЭСАКИ»)

На материале главного канонического текста Тэнрийской религии под названием «Офудэсаки» («На кончике кисти») выделены и охарактеризованы основные принципы философско-этической концепции (основанной в 1838 году крестьянкой по имени Накаяма Мики).

Ключевые слова: Тэнрийская религия, Тэнри-кё, Накаяма Мики, «Офудэсаки», Оя-сама, Тэнри О-но Микото, Дзиба, Оясато, Хонмити, иннен.

*S. Semenکو, PhD in Philology, teaching assistant
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv*

TERMINOLOGICAL SYSTEM AS A MIRROR OF PHILOSOPHICAL-ETHIC CONCEPTION OF TENRI-KYO RELIGION (AS EXEMPLIFIED BY THE TEXT OF “OFUDESAKI”)

As exemplified by the main canonical text of Tenri religion (Tenri-kyo) “Ofudesaki” (“Tip of the Writing Brush”) basic principles of philosophical-ethic conception are distinguished and characterized (found by simple peasant Nakayama Miki in 1838).

Key words: Tenri religion, Tenri-kyo, Nakayama Miki, “Ofudesaki”, Oya-sama, Tenri O-no Mikoto, Jiba, Oyasato, Honmichi, innen.